

تذکرات مهم درباره مراسم
دعای کمیل در بین الحرمین

« ۱۱ »

گفتگو با آخوندزاده؛ در رابطه با
برگزاری دعای کمیل بین الحرمین

« ۱۱ »

سقف ورود زائران حج ۹۲
به مکه از نیمه گذشت

« ۳ »

شماره ۱۵
معنویت
هم اندیشی
اتحاد اسلامی

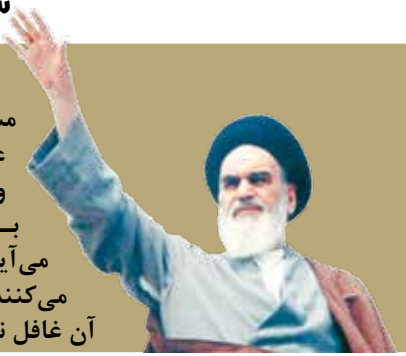
نشریه خبری تحلیلی
بعثه مقام معظم رهبری
پنجشنبه ۱۱ مهر ۱۳۹۲
۲۷ ذی القعدة ۱۴۳۴
OCTOBER 3, 2013

ZAER NEWSPAPER

معنویت

امام خمینی (ره)
مسلمانان متعهد که در این مجمع
عمومی و سازمان الهی... با ساده ترین
و بی آرایش ترین جهات مادی با توجه
به معنویت و وفود علی الله گردهم
می آیند و به وظایف و آداب اسلامی عمل
می کنند، باید از جهات سیاسی و اجتماعی
آن غافل نباشند.
تبیین فلسفه حج، ۱۳۶۰

پر بال مناجات علی (ع) از مدینه تا ملکوت

امشب می رویم

تا در آمد و شد اهالی لاهوت در بین الحرمین مدینه بر دامن
گل واژه های ناب علوی بیاویزیم و از باران رحمتی که در سایه
درخواست محبوب ترین برادر هستی بر اهل خاک می بارد
کامیاب شویم.

امشب مائیم و مدینه و خواسته هایی که جز از امام متقیان
شنیدنی نیست.

الهم انی اسئلك...

امشب می رویم

دست بر دامن عشق و دل در هوای دوستی که علی (ع) را
نیمه شبانه به زاویه های عرش می کشاند. در پی مردی که
شمشیرش جنس حلم و علمش جنس بندگی و بندگیش از
جنس حقیقت عبودیت بود.

امشب می رویم

در پی خوشه خوشه مناجاتی که بندگی ناب را به تصویر می کشد و
خالص ترین بنده را بر محراب عرشی به اعتکاف می نشاند.

تاکید بر وحدت مسلمانان، محور دیدار علمای اهل سنت با نماینده ولی فقیه

روز گذشته بعثه مقام معظم رهبری در مدینه منوره میزبان همایش زائران اهل سنت ایرانی و دیدار علمای اهل سنت کشورمان با
نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی بود. در دیدار چند تن از ائمه جمعه و علمای اهل سنت ایران با نماینده ولی فقیه و سرپرست
حجاج ایرانی بر ضرورت تحکیم صفوف مسلمانان و جلوگیری از تشدید اختلافات میان جوامع اسلامی تاکید شد. در این دیدار که آقایان
مولوی اسحاق مدنی مشاور ریس جمهوری در امور اهل سنت و مولوی عبدالحمید امام جمعه زاهدان و رئیس مدرسه مکی، شیخ
عبدالباعث قنالی امام جمعه بندر عباس و مولوی عبدالحلیم قاضی مفتی سیستان و بلوچستان حضور داشتند

نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی خدمت به ضیوف الرحمن را

توفیقی بزرگ دانست... « ۲ »

تاکید بر وحدت مسلمانان، محور دیدار علمای اهل سنت با نماینده ولی فقیه

ادامه از صفحه اول

وی با اشاره به فعالیت‌های فرهنگی واحد اهل سنت بعثه مقام معظم رهبری گفت: شوراى افتاء اهل سنت با حضور علمای مذاهب اهل سنت به راهنمایی و حمایت معنوی از زائران اهل سنت پرداخته و پاسخگوی مسائل فقهی آنان است.

نماینده ولی فقیه به صدور فتاوی مراجع عظام تقلید در مورد پرهیز از بی‌حرمتی به اعتقادات مذاهب اسلامی اشاره کرد و گفت: مراجع عظام تقلید همگی هرگونه توهین به مقدسات مذهبی را حرام دانسته‌اند و انشاء الله بزودی این نظرات در اختیار علمای بزرگ اهل سنت قرار می‌گیرد تا اجماعی در محکومیت توهین به مقدسات مذهبی ایجاد شود.

آقای مولوی عبدالحمید امام جمعه اهل سنت زاهدان با ابراز خرسندی از حضور در بعثه مقام معظم رهبری گفت: توجه مقامات جمهوری اسلامی ایران به یوژه رهبر معظم انقلاب به مقوله حج و حجاج واقعا در خور تقدیر است. اغراق نیست بگوییم هیچ کشوری چون جمهوری اسلامی ایران به موضوع آسایش و آموزش حجاج اهمیت نمی‌دهد. از لحاظ ساماندهی، تشکیل کاروان‌ها و فعالیت‌های علما و روحانیون و خدمات رفاهی زائران ایرانی در وضعیت بسیار خوبی به سر می‌برند که ارزشمند است و جزای خیر برای مقام معظم رهبری و نماینده ایشان در امور حج و زیارت مسألت داریم. وی اهانت به مسلمانان را بسیار خطرناک خواند و گفت: اخوت و وحدت امت اسلامی و نزدیکی مذاهب اسلامی ریشه در آیات قرآن و روایات اسلامی دارد. اینکه مسلمانان به تحریک دشمنان اسلام یکدیگر را تکفیر کنند بسیار خطرناک است. اهانت به مسلمانان و معتقدات سایر ادیان هم از نظر قرآن و هم از نظر روایات اسلامی منع شده است.

حج نماد وحدت اسلامی

گردهمایی کاروان‌های اهل سنت کشور با عنوان «حج؛ نماد وحدت امت اسلامی» نیز روز گذشته با حضور نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت در بعثه مقام معظم رهبری برگزار شد. در این گردهمایی که مولوی عبدالحمید اسماعیل زهی،

امام جمعه زاهدان و مولوی اسحاق مدنی، مشاور اهل سنت رییس جمهور و کاروان‌هایی از استان‌های کرمانشاه، هرمزگان، خراسان و گیلان در آن حضور داشتند بر وحدت امت اسلامی و پرهیز از تکفیر و تفرقه و خشونت در امت اسلامی تاکید شد. حجت الاسلام علی اکبر عطاران مدیر کل زائران اهل سنت بعثه مقام معظم رهبری با بیان دلایل انتخاب این عنوان برای گردهمایی یاد شده گفت: امروز تندروی‌ها و خشونت‌ها جامعه اسلامی را مجروح کرده و بعضا شاهد خشونت‌هایی به نام اسلام و با شعار الله اکبر هستیم که غیر قابل باور است.

پیام این گردهمایی این است که پیام اسلام، پیام وحدت و مهربانی است و زائران جمهوری اسلامی سفیران این پیام در حج امسال هستند. حجت الاسلام راشد یزدی سخنران بعدی این گردهمایی بود که با تاکید بر حرمت و عزت مسلمانان گفت: از نظر پیامبر اکرم (ص) مسلمانان همه اعضای یک تن هستند که ناراحتی یک عضو دردمندی دیگران را باید به دنبال داشته باشد. شیخ عبدالباعث قتالی امام جمعه اهل سنت بندرعباس و عضو شورای افتاء هم در این گردهمایی با تاکید بر ضرورت نزدیکی قلوب مومنین برای انجام حجاجی مقبول گفت: منشا مشکلات امروز مسلمانان همان چیزی است که با اهداف حج فاصله دارد. «تفرقه» و «جدایی» بین مسلمانان باید جای خود را به نزدیکی و محبت بدهد تا حج سالمی داشته باشیم.

وی با اشاره به جنگ در برخی کشورهای اسلامی تاکید کرد: این رفتارها هیچ ارتباطی با اسلام ندارد چون ارتباطی با نزدیک کردن قلوب مسلمین به یکدیگر ندارد.

ماموستا عبدالسلام کریمی، روحانی کاروان اهل سنت کردستان نیز در این گردهمایی با انتقاد از رویکرد تکفیری به مذاهب اسلامی گفت: در کتب معتبر اهل سنت مانند صحیح بخاری و مسلم بر وسیله بودن و متوسل شدن به پیامبر (ص) اشاره شده و تا قرن هفتم هجری هم این مسئله از نظر اعتقادی مشکلی ایجاد نکرده حالا چطور شده است که از این قرن به بعد این اعتقاد «شُرک» خوانده می‌شود؟ آیا تا قرن هفتم همه مسلمانان «مشرک» بوده‌اند؟

نماینده ولی

فقیه در پایان

در پاسخ به

اظهار نظر

امام جمعه

زاهدان اهل

سنت مبنی

بر خرسندی

از حضور

در بعثه مقام

معظم رهبری

اظهار داشت:

بعثه مقام

معظم رهبری

در خدمت

تمام علمای

اسلامی از

داخل و

خارج از

کشور است و

با بسیاری از

اندیشمندان

و علمای

دینی مرادده

و رایزنی

ورود آخرین زائران مدینه اول به شهر پیامبر (ص)

آخرین گروه زائران ایرانی مدینه اول، روز چهارشنبه دهم مهر ماه وارد شهر پیامبر (ص) شدند. از روزی که اولین زائر ایرانی مدینه اول وارد سرزمین وحی شده است ۲۰ روز می‌گذرد و اقامت زائران مدینه اول در مدینه منوره دیگر به شمارش افتاده است. چهارشنبه ۱۷ مهر ماه آخرین زائر ایرانی مدینه اول از شهر پیامبر (ص) خارج شده و کلیه زائران کشورمان در مکه مکرمه استقرار پیدا می‌کنند.

هشدار به کسانی که با ویزای آزاد به حج می‌آیند

مسئول دفتر نمایندگی وزارت امور خارجه در شمال و شرق کشور از هموطنان خواست از رفتن به حج تمتع با ویزای آزاد عربستان حتی از نمایندگیهای این کشور در داخل جمهوری اسلامی ایران خود داری کنند.

آقای غلامعباس ارباب خالص اظهار داشت: در سالهای اخیر ایرانیانی که با گرفتن ویزای آزاد از نمایندگی عربستان در داخل ایران یا کشورهای اطراف به سفر حج تمتع اعزام شدند با مشکلاتی مواجه گردیدند. وی گفت: به طور مثال، پارسال در فرودگاه مدینه و چند سال قبل در فرودگاه جده مقامات سعودی اجازه ورود این افراد را به عربستان ندادند و آنها مجبور شدند بدون انجام اعمال حج با پرداخت هزینه های کلان به ایران بازگردند.

اعزام زائران فرانسوی به حج تمتع

هلم کانوی موره، وزیر مسوول در امور فرانسویان خارج از کشور در دولت فرانسه اعلام کرد که سالانه هزاران شهروند این کشور به حج تمتع می‌روند. این وزیر فرانسوی که برای بازدید با مقامات سعودی به عربستان سفر کرده در یک کنفرانس خبری گفت که حدود ۱۹ هزار نفر از فرانسویان نیز هر سال به حج عمره مشرف می‌شوند.

آغاز عملیات اعزام حجج اردن به سرزمین وحی

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی حج، عملیات انتقال اعزام زائران اردنی به سرزمین وحی برای ادای مناسک حج امسال از دیروز آغاز شد. به گزارش خیرگزاری عربستان، اولین کاروان حجج اردنی دیروز برای ادای فریضه حج راهی سرزمین مقدس وحی شدند. هایل داوود وزیر اوقاف اردن گفت تعداد حجج اردنی که بعثه رسمی حج کار ساماندهی و اعزام آنها را برعهده دارد، حدود چهل هزار و ۲۰۰ نفر است.

بعلاوه در تعهد بانک ملی قرار گرفت تا برای ۲۲۰۳ نفر ودیعه گذار دیگر نیز تا پایان موسم حج امسال، مبلغ مذکور به حساب‌های ایشان واریز و قابل برداشت گردد.

بدین ترتیب آندسته از حجج سال ۹۲ که ودیعه‌گذاری کرده بودند، جمعا مبلغ ۲ میلیون تومان یعنی چیزی حدود ۲۰ درصد هزینه‌های پرداختی را بازپس گرفتند که این مهم موجب رضایت ایشان از خدمات مدیریتی سازمان حج و بعثه مقام معظم رهبری و رفع دغدغه‌های فکری این عزیزان گردید.

قابل توجه حجج بیت الله الحرام

به گزارش روابط عمومی سازمان حج و زیارت در یک نوبت مبلغ ۹۰۰ هزار تومان تفاوت هزینه سفر حج به تمامی حجج سالجاری تعلق گرفت و به حساب آنان واریز گردید. در مرحله بعد مبلغ ۱۱۰۰۰۰۰ تومان طبق تفاهم، توسط بانک برای ۵۳۹۸۵ نفر از زائران حج تمتع امسال واریز گردید.

سقف ورود زائران حج ۹۲ به مکه از نیمه گذشت

مسعود مجردی گفت: با ورودی حداکثری زائران به مکه، ایستگاه‌های نقل و ترددی شلوغ تر هم می‌شود لذا به زائران توصیه می‌شود بعد از اتمام نماز در مسجدالحرام، عجله‌ای برای خروج از مسجد نداشته باشند. از این جهت بهتر است زائران برای اینکه با ازدحام مواجه نشوند، یک ساعت پس از پایان نماز از مسجد خارج شوند. رئیس ستاد مکه سازمان حج و زیارت با اعلام اینکه از اول ماه ذی‌الحجه طول زمان توزیع غذا در اقامتگاه‌های زائران ایرانی در مکه مکرمه افزایش پیدا می‌کند، خاطرنشان کرد: زمان توزیع غذا در اقامتگاه‌های محل استقرار زائران کشورمان را طولانی‌تر کردیم که اگر به دلیل ازدحام در مسیر برگشت از حرم، با تاخیر به اقامتگاه رسیدند، نگرانی از نظر پایان زمان توزیع غذا نداشته باشند.

وی از وقوع چندین مورد سرقت از زائران کشورمان در حین طواف در مسجدالحرام خبر داد و گفت: زائران در طواف اول، وجوه نقد و اشیاء قیمتی را همراه نداشته باشند بلکه وجوه و اشیاء قیمتی‌شان را در صندوقی که در اتاق‌هایشان است نگهداری کنند. تا کنون شش مورد سرقت از زائران در داخل مسجدالحرام و در زمان طواف صورت گرفته است و هیچ مرکزی هم وجود ندارد که وجوه به سرقت رفته و گمشده را جبران کند.

رئیس ستاد مکه سازمان حج و زیارت با اعلام اینکه تا کنون چهار زائر ایرانی در حج ۹۲ فوت شده‌اند، اظهار داشت: سن هر چهار زائر متوفی، بالای ۶۰ سال بوده که سه نفر از آنها مرد و یک نفر زن بوده است. هر چهار متوفی، در بیمارستان سعودی فوت شده‌اند. مقدمات انتقال سه نفر از متوفیان به ایران فراهم شده و خانواده یکی از آنها نیز موافقت کرده که پیکر متوفی در مکه دفن شود.

مسعود مجردی یادآوری کرد، دو نفر از زائرانی که از آغاز عملیات حج ۹۲ تا کنون در مکه مکرمه فوت شده‌اند بعد از بازگشت از اعمال به رحمت خدا رفته‌اند.

به زائران توصیه می‌شود بعد از اتمام نماز در مسجد الحرام، عجله‌ای برای خروج از مسجد نداشته باشند.

در حال طواف باید بدن و لباس از خون پاک باشند و بنا بر احتیاط واجب باید از سایر نجاسات نیز پاک باشند، اما پاک بودن جوراب و دستمال و انگشتر و مانند آنها شرط نیست.

خونی که از یک درهم کمتر باشد و نیز خون جراحتها و زخمها که موجب بطلان نماز نمی شود به صحت طواف نیز خلل وارد نمی کند.

اگر پس از پایان طواف بفهمد بدن یا لباسش نجس بوده، طوافش صحیح است.

اگر کسی نجاست بدن یا لباسش را فراموش کند و با همان حال طواف کند، و بعد از انجام طواف به یاد بیاورد، طوافش صحیح است. اما اگر نماز طواف را نیز با همان بدن یا لباس نجس به جا آورده باید نماز را پس از تطهیر اعاده نماید و احتیاط مستحب آن است که پس از تطهیر طواف را نیز تکرار کند.

پوشش زن در حال طواف

اگر زن هنگام طواف مقداری از موهای سر یا جاهای دیگر بدن خود را که باید پوشیده باشد، نپوشانده طواف او صحیح است اگر چه مرتکب گناه شده است.

مولات در حال طواف

بنا بر احتیاط واجب، باید میان اجزای طواف، مولات عرفی وجود داشته باشد، یعنی میان دوره های طواف به اندازه های فاصله نباشد که آن را از شکل طواف واحد خارج کند، البته اگر بعد از نصف طواف (سه و نیم دور) آن را برای اقامه نماز و مانند آن قطع کند، اشکال ندارد.

قطع طواف مستحبی و حتی طواف واجب جایز نیست، هر چند احوط آن است که طواف واجب را به اندازه ای که عرفا مولات از میان برود، قطع نکند.

شورای استفتاء
بعثه مقام معظم رهبری

امام سجاد(ع) فرمودند: تعجب دارم از کسی که به خاطر ضررهای غذا نسبت به (تشخیص خوب و بد) خوراکش اهتمام می ورزد، چگونه نسبت به گناهان به خاطر زشتی و زینت اش اهمیت نمی دهد.

سرپرست حجاج ایرانی در دیدار با گروه اعزامی صدا و سیما مطرح کرد: اصحاب رسانه به تقویت روابط با کشور میزبان حجاج توجه کنند

نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی بر نقش اساسی رسانه ها در حوزه های فرهنگ سازی، آموزش و اطلاع رسانی اشاره کرد و گفت: اصحاب رسانه تلاش کنند با لحاظ همه مسائل تلاش کنند اخبار را به گونه ای منتشر کنند که به تقویت روابط با کشور میزبان حجاج کمک کند.

روابط ایران و عربستان با درایت بیشتری برخورد کنیم. در جنگ رسانه ای و دامن زدن به اختلافات هیچ کس سودی نخواهد برد. باورم این است که باید درگیری رسانه ای با عربستان را خاتمه دهیم و این هم به معنای نادیده گرفتن واقعیتها و حقایق نیست. هر جا اختلاف نظر سیاسی داریم باید این اختلاف نظر سیاسی را با تحلیل و استدلال و منطق درست بیان کنیم. وی با بیان اینکه اصحاب رسانه در انعکاس اخبار، واقعیتها را دیده و از انتشار نظرات شخصی خود در انعکاس اخبار پرهیز کنند، گفت: صداقت در ارسال خبر کار بسیار مهمی است. لذا در حوزه مسائل خبری تلاش کنید واقعیتها منتشر شود و اخباری که منعکس می شود تنش آفرین نباشد.

بر طبق این گزارش، حسن گروسی سرپرست گروه اعزامی صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران به حج ۹۲، از پخش ۷۰ عنوان برنامه در قالب های مستند، گزارش و نماهنگ در هفته حج، تولید و پخش برنامه تلویزیونی روضه رضوان و حلقه های توسل توسط شبکه دوم و شبکه قرآن و معارف، پخش برنامه زنده در رادیو قرآن با حضور مسئولان حج، ارسال گزارش برای شبکه خبر، واحد مرکزی خبر، پرس تی وی، الکوثر و رادیو عربی و همچنین پخش مراسم باشکوه دعای کمیل، دعای ندبه، دعای عرفه و مراسم براهت از مشرکین از شبکه های رادیویی و تلویزیونی به عنوان بخشی از تلاش های صدا و سیما در پوشش رسانه ای حج نام برد.

وی با اعلام اینکه شبکه تلویزیونی اینترنتی لبیک به زودی ۲۴ ساعته خواهد شد، گفت: امسال در فضای مجازی تجربه جدیدی داریم و در حوزه سایبری تمام برنامه ها هم بر روی سایت لبیک قرار می گیرد.

به گزارش زائر، حجت الاسلام والمسلمین سید علی قاضی عسکر در جمع خبرنگاران، تصویربرداران و دست اندرکاران صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران در حج ۹۲ گفت: بخش عظیمی از اطلاع رسانی و فرهنگ سازی در حوزه حج و زیارت با کمک صدا و سیما صورت می گیرد که بحمدالله منجر به افزایش سطح آگاهی و معرفتی زائران شده است به طوری که امروزه تنها دیگر رفتارهای غیرمتعارف بین زائران مشاهده نمی شود بلکه مرتب برای معرفت افزایی از ما درخواست می کنند.

وی با اشاره بر فقدان وجود اثری ماندگار از حج گزاری ایرانیان قبل از انقلاب اسلامی، بر تهیه آرشیوی جامع از آثار موجود در سرزمین وحی اشاره کرد و گفت: در حال حاضر، صدا و سیما و همچنین موسسه فرهنگی هنری مشعر آرشیو خوبی دارند که می تواند تاریخ را به نسل بعدی منتقل کند. البته این موضوع بقدری مهم است که انتظار می رود نظام برای آن سرمایه گذاری کند.

نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی با اشاره به ضرورت توسعه کار میدانی و عملیاتی در حوزه تاریخ اسلام، خاطر نشان کرد: باید تمام نکات مهمی که در تاریخ اسلام داریم، با توجه به آنچه که در صحنه وجود دارد، تصویربرداری صورت گیرد و با انجام کارهای پژوهشی به زائران و کارگزاران آموزش داده شود. البته برخی آثار در مدینه و مکه از بین رفته و چهره مدینه و مکه در حال عوض شدن است. چهره امروز این دو شهر که تاریخ اسلام را در سینه دارند حتی با ۲۰ سال قبل هم متفاوت است، چه برسد به ۱۴۰۰ سال قبل.

حجت الاسلام والمسلمین قاضی عسکر با بیان اینکه فضای حج امسال فضای آرامی است، خطاب به دست اندرکاران رسانه ملی گفت: باید در قضیه

حجت الاسلام

والمسلمین

قاضی عسکر با

بیان اینکه فضای

حج امسال

فضای آرامی

است، خطاب به

دست اندرکاران

رسانه ملی گفت:

باید در قضیه

روابط ایران

و عربستان با

درایت بیشتری

بر خورد کنیم. در

جنگ رسانه ای

و دامن زدن به

اختلافات هیچ

کس سودی

نخواهد برد.

حکم نماز زائران در مکه مکرمه و مواقف (قصد عشیره در مکه مکرمه)

محمدحسین فلاح زاده

مؤلف

زائرانی که برای بجا آوردن اعمال عمره و حج به مکه
مکرمه مشرف می شوند دو دسته اند:

کسانی که از زمان ورودشان به مکه تارفتن به عرفات
(عصر روز هشتم ذی الحجه یا شب نهم) حداقل ده روز
کامل فاصله است، که در مکه و عرفات و مشعرالحرام و منی
و حتی پس از بازگشت از منی در مکه هم اگر چه کمتر از
ده روز بمانند نمازشان تمام است چون رفتن به عرفات و
مشعر و منی پس از ده روز اقامت در مکه ضرری به قصد
اقامه نمی زند.

کسانی که از زمان ورودشان به مکه تارفتن به عرفات کمتر
از ده روز فاصله است، در این ایام (پیش از رفتن به عرفات)
مسافرنده و به عنوان قصد ده روز نمی توانند نماز را کامل بخوانند
و در عرفات و مشعر و منی نیز نمازشان قصر است، اما پس
از بازگشت به مکه، چنانچه حداقل ده روز کامل می ماند،
نمازشان کامل است و اگر کمتر از این مقدار می ماند، مسافرنده
(مناسک محشی، مسأله ۱۳۵۸ و ۱۳۵۹)

یادآوری می شود: حکم تخییر بین قصر و اتمام در مکه
جدای از این مسأله و مربوط به مسافر است و زائرانی که
کمتر از ده روز در مکه اقامت دارند. می توانند مطابق فتوای
مرجع تقلیدشان نماز را تمام یا شکسته بخوانند.

راهنمای فقهی و اجرایی حج

برای پر کردن اوقات فراغت زائران و استفاده معنوی بهتر از آن،
زائران را به تلاوت قرآن و خواندن نماز قضا ترغیب کنید و نکات
ذیل را نیز در مورد خواندن نماز قضا به آنان تذکر دهید:
الف) نماز قضا را باید هر چه زودتر خواند و نباید
مسامحه شود.

ب) نماز قضا وقت معینی ندارد، بلکه در هر وقت از
شبانه روز می توان آن را به جا آورد.

ج) نماز قضا را به جماعت می توان خواند و هماهنگی
میان نماز امام جماعت و مأوم در نوع نماز، تعداد رکعات و
قصر و اتمام لازم نیست.

د) مسافر می تواند نمازهای قضای غیر سفر را به جا
آورد و باید تمام بخواند.

ه) نماز قضا را باید به همان شیوه ادا به جا آورد؛
یعنی اگر وظیفه قصر بوده، به صورت قصر و اگر تمام
بوده به صورت تمام و پسرها و مردها باید حمد و سوره
نماز قضای صبح، مغرب و عشا را بلند بخوانند.

و) کسی که برای میت نماز قضا می خواند باید
مطابق وظیفه خودش عمل کند؛ مثلا اگر نماز گزار
مرد است و برای میتی که زن است نماز می خواند،
باید حمد و سوره نمازهای جهری را بلند بخواند.
چگونه خواندن برخی از نمازهای مستحب که از اهمیت
بیشتری برخوردار است به زائران آموزش داده شود؛ مثل
نافله های یومیه، نماز شب، نماز غفیله، نماز حضرت جعفر،
نماز زیارت، نماز حضرت ولی عصر (عج) و نماز حاجت تادر
این فرصت و در اماکن مقدس بهره معنوی بیشتری ببرند.

عمره تمتع، حج تمتع

**بدون تردید همه زائران عزیز می دانند که اصل گردهمایی اجتماع
عظیم مسلمان در مکه و مدینه حول دو موضوع مهم و اساسی یعنی
برگزاری «عمره تمتع» و «حج تمتع» است که صورت می گیرد. انجام
صحیح و سالم این دو مهم نیازمند دانستن و رعایت اصولی است که
قرار است در این صفحه هر روزه آموزش داده شود؛**

بدیهی است زائران گرامی علاوه بر مطالعه دقیق این موارد در جلسات
کاروان و در تعامل با روحانی کاروان نیز سوالات و ابهامات خود را
برطرف خواهند کرد تا انشاءالله حجی از نظر عملی مورد قبول حق
تعالی داشته باشند:

♦ قدم اول

آن دسته از زائرانی که قبل از اعمال حج برای زیارت قبر پیامبر اکرم
(صلی الله علیه و آله) و ائمه بقیع (علیهم السلام) به مدینه می روند، آنگاه
که روانه مکه می شوند، باید در «مسجد شجره» که در چند کیلومتری
مدینه و بر سر راه مکه واقع شده است، مُحرم شده و برای انجام بقیه
اعمال به سوی مکه حرکت کنند و آنان که از جدّه عازم مکه می شوند
باید به «جحفه» بروند و در آنجا محرم شوند.

♦ کیفیت لباس احرام مردانه و زنانه

مردان، باید تمام لباس های دوخته - حتی لباس های زیر و کوچک
- را از تن درآورند و دو تکه لباس غیر دوخته بر تن کنند که یکی را
مانند لنگ بر کمر می بندند و دیگری را بر شانه می اندازند. بانوان،
می توانند لباس دوخته بپوشند و بیرون آوردن آنها و پوشیدن دو تکه
پارچه غیر دوخته بر آنان واجب نیست.

و با نیت احرام عمره تَمَتُّع بگویند:

«لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ»

و احتیاط مستحب است پس از آن بگویند:

«إِنَّ الْحَمْدَ وَالنُّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لِشَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ».

نیت احرام، آن است که هنگام پوشیدن لباس و گفتن لبیک بنا
داشته باشد که برای «عمره تمتع» محرم شود و این عمل و اعمال بعدی
را برای اطاعت دستور خداوند انجام دهد، لکن باید قصد انجام چیزی که
احرام را باطل می کند نداشته باشد و البته لازم نیست به زبان بگوید،
گرچه گفتن آن هم، مانع ندارد.

♦ چند مسأله

- ۱ - لباس احرام باید پاک و مباح باشد .
- ۲ - بانوان در حال احرام، بنابر احتیاط نباید لباس حریر بپوشند.
- ۳ - اگر بدن یا لباس مُحرم نجس شود، بنابر احتیاط واجب
باید بدن را تطهیر و لباس را تعویض یا تطهیر کند.

**نیت احرام،
آن است
که هنگام
پوشیدن
لباس و گفتن
لبیک بنا
داشته باشد که
برای «عمره
تمتع» محرم
شود و این
عمل و اعمال
بعدی را
برای اطاعت
دستور
خداوند
انجام دهد،
لکن باید قصد
انجام چیزی
که احرام را
باطل می کند
نداشته باشد
و البته لازم
نیست به زبان
بگوید، گرچه
گفتن آن هم،
مانع ندارد**

آیات بینات؛

اختلاف نظریه های فقهی وجود دارد.

♦ پیشینه مقام ابراهیم

هریک از مشاعر و مناسک حج را پیشینه ای است که نشان می دهد رمز و راز این مشاعر و

مقام ابراهیم یکی از «آیات بینات» الهی است و نماز طواف نزد مقام دارای فلسفه عمیق اعتقادی، اجتماعی و تاریخی است و به همین دلیل در فقه اسلامی به ویژه فقه امامیه، نماز طواف در حج و عمره جز پشت مقام ابراهیم یا نزدیک آن پذیرفته نیست؛ چنانکه آیه کریمه: { وَاتَّخِذُوا مِنْ مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى... } بیانگر است و روایات نیز به تبیین و تشریح آن پرداخته و فقهای عظام بدان فتوا داده اند. در این نوشتار نگرشی گذرا داریم به پیشینه این سنگ تاریخی و فلسفه نماز طواف در جوار مقام و پاره ای احکام و دیدگاه های فقهی آن.

حجت الاسلام محمد تقی رهبر

♦ مقام و ریشه تاریخی آن

مقام (به فتح میم) در لغت به معنای محل قیام و جای ایستادن است و در این جا مقصود همان سنگی است که ابراهیم خلیل (علیه السلام) هنگام بنای کعبه بر آن ایستاد و با دستگیری اسماعیل (علیه السلام) علم کعبه را برافراشتند و به روایتی، سنگی که حضرت ابراهیم پس از بنای کعبه بر آن ایستاد و آهنگ حج داد و مردم را فراخواند تا به طواف بیت عتیق بیایند و هنگام ایستادن اثر پای او بر آن سنگ نقش بست.

آثار و اسناد تاریخی نشان می دهد که مقام ابراهیم در تاریخ پیشینه ای گسست ناپذیر دارد. جناب ابوطالب عموی گرامی پیغمبر (صلی الله علیه وآله) در شعری به این موضوع اشاره کرده و می گوید:

و موطئ ابراهیم فی الصخر رطبة
علی قدمیه حافیا غیر ناعل

«اثر پای ابراهیم در این سنگ پابرجاست آنگاه که با پاهای برهنه و بدون کفش بر آن ایستاد.»

♦ مشخصات مقام

مقام ابراهیم، آن گونه که توصیف کرده

۱) فعال کردن Pin Code گوشی موبایل به حفاظت آن کمک می کند. همچنین چاپ عکس و انتقال فیلم و اطلاعات رایانه و موبایل امنیت ندارد. ضمناً توصیه می شود هنگام خرید سیم کارت عربی، سیم کارت ایرانی را خودتان از گوشی خارج کنید تا احتمالاً سرقت نشود.

۲) هنگام وضو گرفتن در سرویس های عمومی کسانی پیشنهاد می دهند که مراقب وسایل شما هستند در حالی که احتمال سرقت وجود دارد.

۳) همراه داشتن وسایل و بار اضافی در ایام تشریق برایتان تولید دردسر می نماید.

۴) سارقین تلفن های همراه در حرمین شریفین منتظرند تا توسط زائرین از آنها خواسته شود با گوشی موبایل زائر از آنان عکس بگیرند و سارقین به محض دریافت گوشی از محل متواری می شوند و گوشی شما را با خود می برند.

۵) حجاب مرسوم، رسمی و تعریف شده در عربستان برای زنان چادر سیاه با روپند است زائرین سایر کشورها نیز هر کدام حجابی تعریف شده که عموماً شامل چادرهای نیمه و پیراهن های گشاد و بلند است، دارند، پوشش مانتو و شلوارهای نسبتاً جذب بدن نه تنها توسط زائرین هیچ کشوری مورد استفاده قرار نمی گیرد

توصیه

Z A E R N E W S . I R

زائر گرامی! با مطالعه و به کارگیری توصیه های مربوط به راهنمای سفر، ضمن کاهش آسیب ها و خطرات احتمالی، فرصت استفاده هر چه بهتر از معنویت و ترقی و تعالی روحی را برای خود و همراهانتان فراهم آورید چه بسا در مواردی، کم توجهی یک زائر به این توصیه ها می تواند شیرینی این سفر معنوی را به کام همه تلخ کند.

مقام ابراهیم

مناسک، فراتر از آن چیزی است که در بدو امر جلب نظر می کند؛ از این رو خداوند حج را مشتمل بر «آیات بینات» خوانده است: {فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ}

به جهت ازدحام زائران مقام به جای قبلی برگردانده شود.»

از برخی روایات استفاده می شود که مقام ابراهیم (علیه السلام) از سنگ های بهشتی است؛ مانند «حجر الأسود» و «حجر بنی اسرائیل» و در برخی روایات آمده است که چون آدم (علیه السلام) به بنای کعبه مأمور شد، کوه ابوقبیس صدا زد: «ای آدم، امانتی نزد من است، یکی حجرالأسود و دیگری مقام ابراهیم و آدم آن دو را گرفت و در موضع خود در دیوار کعبه نهاد.»

♦ چرا نماز طواف پشت مقام؟

همان گونه که از آیه کریمه: {وَ اتَّخَذُوا مِنْ مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى...} استفاده می شود، محل نماز طواف باید از مقام ابراهیم اتخاذ شود و آیه کریمه با کاربرد {... مِنْ مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ...} بیش از این بیان نمی کند که محل نماز باید برگرفته از مقام ابراهیم باشد. و بدین ترتیب مقام در نماز طواف موضوعیت پیدا می کند، در هر جا که قرار گرفته باشد، خواه در جوار کعبه؛ مانند گذشته و چه با فاصله کعبه مانند زمان حاضر. همان گونه که حضرت صادق (علیه السلام) برای اثبات خلفیت به همین آیه مبارکه استناد کرده است:

«لَيْسَ لِأَحَدٍ أَنْ يُصَلِّيَ رِكَعَتِي طَوَافِ الْفَرِيضَةِ إِلَّا خَلْفَ الْمَقَامِ لِقَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: {... وَ اتَّخَذُوا مِنْ مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى...} فَإِنْ صَلَّيْتَهُمَا فِي غَيْرِهِ فَعَلَيْكَ إِعَادَةُ الصَّلَاةِ.»

{... از جمله این آیات روشن و روشنگر، مقام ابراهیم است که تخصیص به ذکر داده شده. مقام هرچند به ظاهر بیش از قطعه سنگی نیست که اثر پای انسانی بر آن نقش بسته است، اما از نظر تاریخی این سنگ ویژگی خاص دارد و از آن مهم تر بُعد معنوی آن است که با این آیات نمادین تبیین می گردد. نقطه آغازین مقام، چنانکه در روایتی از امام صادق (علیه السلام) نقل شده، بدین گونه است: «هنگامی که خداوند به ابراهیم وحی کرد اعلام حج کند، سنگی را که جای پای ابراهیم بر آن است، گرفت و در کنار خانه کعبه، درست مقابل موضع کنونی مقام نهاد و بر آن ایستاد و با صدای بلند فرمان الهی را اعلام نمود و همین که ابراهیم لب به سخن گشود، آن سنگ تحمل وی را نداشت و دو پای او در آن فرورفت. سپس ابراهیم پای خود را به سختی از آن سنگ بیرون کشید. با مرور زمان، وقتی ازدحام مردم موجب مشقت و زحمت زائران بیت شده، آن سنگ را از جای پیشین به محل کنونی (با فاصله ۲۶ ذراع و نیم، تقریباً سیزده متر، از خانه کعبه) منتقل کردند تا مطاف برای زائران خلوت شود و بدین گونه بود تا خداوند حضرت محمد (صلی الله علیه و آله) را به رسالت برانگیخت و آن حضرت مقام را به همان محلی برگرداند که ابراهیم نهاد بود و بدینگونه بود تا پیامبر رحلت نمود و در زمان ابوبکر و اوایل خلافت عمر نیز بدین منوال بود تا این که عمر دستور داد

از نظر
تاریخی
این سنگ
ویژگی
خاصی
دارد و از
آن مهم تر
بعد معنوی
آن است

برداشتن اموال دیگران از زمین، بالا بردن کفش مقابل ضریح پیامبر(ص)، لمس کردن ضریح و یا قبور ائمه بقیع، تبرک نمودن و ...

۹ استعمال دخانیات در کشور عربستان ممنوع است، هرچند بسیار مشاهده می شود افراد مقیم این کشور در حال کشیدن سیگار هستند اما بدانیم که طبق قوانین عربستان استعمال دخانیات در خیابان تا سقف ۲۰۰ ریال و استعمال دخانیات در حرمین شریفین تا ۶ ماه حبس جریمه هایی است که قاضی می تواند برای متخلف حکم نماید.

۹ توجه فرمائید تمامی مراکز و قسمتهای حرمین شریفین و بقیع مطهر و سایر مراکز زیارتی توسط دوربین های مداربسته مرتباً در حال کنترل می باشد. بدیهی است قسمت هایی از حرمین که به بانوان اختصاص دارد از این امر مستثنی نمی باشد.

بلکه در این کشور بعنوان لباسی نامناسب بوده و نگاه مناسبی به فرد استفاده کننده اینگونه لباس ها ندارند. پس خواهشمند است نهایت دقت را در پوشش خویش بنمائیم و پاسدار حرمت کشور اسلامی و حرمت خون شهیدان باشیم.

۷ برخی از قواعدی که مطابق عرف کشور عربستان می توان جرم محسوب شود و سبب مشکلاتی برای زائرین گردد.

۸ استفاده از مهر، قرائت زیارت عاشورا، حمل دعای زیارت عاشورا، قرائت دعاها بصورت بلند بلند و یا جمعی، خواندن نماز فرادا در زمان برپایی نماز جماعت، انداختن آب دهان و یا آشغال در حرمین شریفین، توزیع نذورات، کتاب ادعیه، عدم رعایت دستورات پلیس، استفاده از سجاده هایی که منقوش به تصاویر حرم و یا اسامی ائمه(ع) باشد، برداشتن خاک از زمین، انداختن عریضه و یا گره زدن پارچه، کندن نخ کعبه، استعمال دخانیات،

از نگاه تمامی مذاهب اسلامی تشییع جنازه میت مستحب و سنت شمرده شده است. اهل سنت، سرعت داشتن در تشییع میت به سمت قبرستان را به گونه ای که آهسته تر از هروله باشد، مندوب می شمرد ولی امامیه آن را مکروه می دانند. همچنین از نگاه اهل سنت به جز مالکیه شرکت زنان در تشییع جنازه کراهت دارد. امام مالکیه شرکت در تشییع را برای زنان مسن جایز و برای زنان جوان در صورت خوف فتنه غیرمجاز شمرده اند. امامیه نیز گفته اند بهتر است زنان در تشییع جنازه و لو میت زن باشد، شرکت نکنند.

چگونگی قبر:

الف) مذهب امامیه:

خوب یا مستحب است قبر را مربع یا مربع مستطیل بسازند و به اندازه چهار انگشت از زمین بالا آورند ولی آن را به صورت کوهان شتر در نیاورند.

ب) سایر مذاهب:

به نظر حنبلیه، حنفیه و مالکیه خاک قبر را به اندازه یک وجب بالا آورند و آن را همچون کوهان شتر قرار دهند. اما به نظر شافعیه خاک قبر را صاف و مساوی زمین قرار دهند بهتر است.

گریستن بر میت:

الف) امامیه: گریه بر میت جایز است و در صورت حزن شدید مستحب است ولی سبیلی زدن و کندن مو و گریبان چاک زدن در مرگ غیر پدر و مادر حرام است و در مواردی موجب کفاره است.

ب) حنبلیه و شافعیه: گریه با صدای بلند را جایز و حنفیه و مالکیه گریه با صدای بلند را غیر جایز می دانند ولی تمامی مذاهب اهل سنت گریستن آهسته را مباح شمرده اند.

زیارت اهل قبور:

تمامی مذاهب اسلامی زیارت قبور را به ویژه در شب جمعه و روز جمعه مندوب و مستحب دانسته اند. نسبت به زیارت قبور برای زنان بین مذاهب اسلامی محل اختلاف است:

الف) امامیه: در استحباب زیارت اهل قبور، فرقی میان زنان و مردان نیست، مگر اینکه عنوان جدیدی مثل فتنه و فساد بر آن مترتب شود.

ب) سایر مذاهب:

حنبلیه و شافعیه: برای زنان خروج جهت زیارت قبور مکروه است و در صورتی که خوف فتنه و وقوع در حرام باشد جایز نیست.

حنفیه و مالیکه: برای زنان پیر زیارت قبور مندوب است ولی برای زنانی که بیم فتنه و فساد می رود جایز نیست. ۱

نتیجه گیری:

در غالب احکام مربوط به تشییع میت و دفن اموات و زیارت اهل قبور تفاوتی میان مذاهب نیست و سختگیری هایی که گاهی مشاهده می شود، ربطی به فتاوی مذاهب اسلامی ندارد.

۱- منبع: درآمدی بر فقه مقارن

امام علی (ع) فرمودند:
حج گزار و عمره گزار، مهمان خداوند و بر خداست
که مهمان خویش را گرامی بدارد و با آموزش
خویش، او را پاداش دهد.

رعایت حقوق همراهان

بر زائر لازم است که نام و شهرت همسفران، و به ویژه هم اتاقی ها را بپرسد و به ذهن بسپارد و هنگام صدا کردن آنان با صدای آهسته و با شکلی محترمانه و با رعایت ادب اسلامی آنان را صدا بزند. همچنین حدود شرعی را در گفتار خود نسبت به

همسفران مراعات نماید و از بی پروایی و بی احترامی نسبت به میهمانان خداوند در گفتار و رفتار پرهیز نماید؛ زیرا رفتار و سخن نیک و رعایت ادب در کلام، سبب جلب محبت دیگران به انسان است. زائر باید به هم اتاقی اش احترام کند و در نشست و برخاست ادب را رعایت نماید و نسبت به هم کاروانیان لطف و محبت بورزد.

گذشت کردن
را بیاموزیم

همه می دانیم که هیچ کدام از ما مصون از لغزش و اشتباه نیستیم. گاهی لغزش و خطا از روی فراموشی است و گاهی بر اساس خشم و زمانی نیز به صورت عمد انجام می گیرد.

استاد حسین انصاریان

زائر باید با حوصله و بردباری و حفظ برنامۀ دوستی، بنا به حکم قرآن و پیامبر و امامان از لغزش و خطای همسفرانش درگذرد و یا حتی نسبت به آنان تغافل ورزد؛ یعنی به گونه ای نشان دهد که از لغزش و خطای طرف آگاه نشده است. «خَدَّالْعَفْوُ وَأَمْرٌ بِالْعُزْفِ وَ أَعْرَضَ عَنِ الْجَاهِلِينَ» (اعراف/۱۹۹)

«راه عفو و گذشت را انتخاب کن، و همه را به نیکی و نیکوکاری فرمان بده، و از مردم نادان [که از پذیرفتن احکام و مقررات سعادت بخش اسلام امتناع می ورزند] روی بگردان.»

امام صادق (علیه السلام) می فرماید: سه چیز از ارزش ها و کرامت های دنیا و آخرت است:

- ۱- گذشت از کسی که به تو ستم روا داشته؛
- ۲- صلۀ رحم با کسی که با تو قطع رحم نموده؛
- ۳- بردباری درباره کسی که نسبت به تو نادانی کرده است.

از دیگر نکات بسیار مهم اخلاقی که پرتوی از اخلاق خداست، پذیرفتن عذر عذرخواه است. از آنجا که عذرخواهی محصول تواضع و بیداری و پشیمانی است، واجب است برای حفظ

شخصیتش عذر عذرخواه پذیرفته شود و برای وی از حضرت حق، طلب مغفرت و آموزش گیرد.

رسول خدا (صلی الله علیه و آله) در وصیتی به امیرمؤمنان (علیه السلام) فرموده است:

«يَا عَلِيُّ مَنْ لَمْ يَقْبَلِ الْعُذْرَ مِنْ مُتَنَصِّلٍ صَادِقًا كَانَ أَوْ كَاذِبًا لَمْ يَنْلُ شَفَاعَتِي»؛

«ای علی! اگر کسی عذر شخصی را که خود را از لغزش و گناه نسبت به او میزاید پاک می داند - چه راست گوید و چه دروغ - نپذیرد، به شفاعت من نمی رسد!».

پذیرش عذر به اندازه های مهم است که امام موسی بن جعفر (علیه السلام) با جمع کردن فرزندانش خطاب به آنان فرمود:

«يَا بَنِيَّ إِنِّي مُوصِيكُمْ بِوَصِيَّةٍ فَمَنْ حَفِظَهَا لَمْ يَضِغْ مَعَهَا إِنَّ أَتَاكُمْ أَتٌ فَاسْمَعَكُمْ فِي الْأَذْنِ الْيُمْنَى مَكْرُوهًا ثُمَّ تَحَوَّلَ إِلَى الْأَذْنِ الْبُسْرَى فَاعْتَذِرْ وَقَالَ لَمْ أَقُلْ شَيْئًا فَاقْبَلُوا عُذْرَهُ»؛

«فرزندانم! شما را به مسأله ای سفارش می کنم که اگر آن را به کار بندید، از شخصیت و بزرگی نمی افتید؛ اگر کسی نزد شما آمد و سخن ناخوشایندی در گوش راست شما گفت، سپس در گوش چپتان عذرخواهی کرد و گفت: من چیزی نگفتم، عذرش را بپذیرید.»

- اگر زائری در اثر اشتباهی عذرخواست، باید عذر او را پذیرفت و طوری رفتار کرد که گویی اتفاقی نیافتاده است و با کرامت و با کرامت خطاکار را از عمل خود پشیمان ساخت

مسجد الاجابه

این مسجد در شارع ابطح و بین میدان معابده و شارع ربع زاخر است. گفته می شود پیامبر (صلی الله علیه وآله) هنگام سفر به طائف در این مکان نماز گزاردند.

در محراب این مسجد دو کتیبه است که دارای تاریخ ۹۷۰ هجری است. این مسجد به گفته نهروانی، در سال ۷۲۰ق. تعمیر شد و پس از آن، رو به فرسودگی و تخریب رفت. تا اینکه در دهه گذشته، پس از تخریب ساختمان قدیمی، آن را بازسازی کردند. با این حال، در سال ۱۳۸۰ش. همراه با سایر مساجد یاد شده، آن را با مساحتی دو برابر و بسیار زیبا با سنگ های سفید و تیره بازسازی کردند و تابلوی مسجد الاجابه، که بر بنای قدیمی آن وجود نداشت را بر آن نهادند. گفتنی است در مدینه نیز مسجدی به همین نام وجود دارد.

مسجد انشاق القمر
(بلال حبشی)

در سال نهم بعثت، برخی از مشرکان؛ از جمله ابوجهل از پیامبر (صلی الله علیه وآله) خواستند تا برای اثبات نبوت خود، اگر قادر است ماه را دو نیم کند. در این حال جبرئیل (علیه السلام) بر ایشان نازل شد و اجازه خداوند برای این کار را ابلاغ کرد.

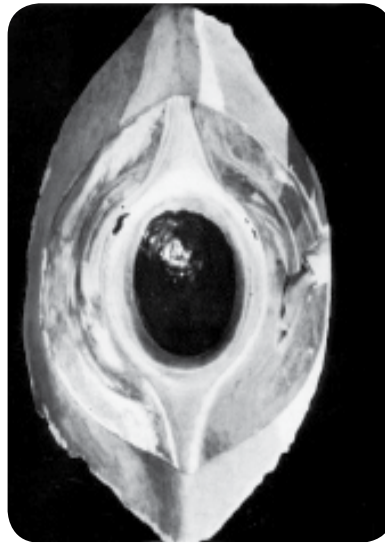
آن حضرت نیز با انگشت سیابه به ماه اشاره کرد و ماه دو نیم شد؛ نیمی در کوه ابوقبیس و نیمی در کوه قعیقان دیده شد. در این حال، رسول الله (صلی الله علیه وآله) به سجده افتاد و شکر کرد. پس از آن، بالای کوه ابوقبیس مسجدی ساختند و آن را «انشاق القمر» نامیدند. در ده های اخیر قسمت هایی از این کوه صاف و بر آن دارالضیافه ساخته شد؛ لذا این مسجد به همراه چند مسجد دیگر تخریب گردید.

این قصر بسیار بزرگ و بلند و مشرف بر کعبه ساخته شده است.

در هر حال، برخی این مسجد را همان «مسجد بلال» دانسته اند که بر فراز این کوه قرار داشته و تخریب شده است؛ در حالی که برخی گفته اند آن ها دو مسجد مستقل بوده اند؛ با این تفاوت که مسجد انشاق القمر قبل از تخریب، نمایی مخروطه داشت ولی مسجد بلال حبشی بازسازی شده بود. این مسجد را از آن رو به بلال حبشی منسوب دانسته اند که وی بر کوه ابوقبیس اذان می گفت.

حجر الاسود؛
نقطه آغاز و پایان طواف

چهار زاویه کعبه به عنوان چهار رکن شناخته می شود. زمانی که کلمه «رکن» بدون پسوندی به کار می رود، مقصود همان رکنی است که حجر الاسود در کنار آن قرار دارد. در انتهای ضلعی که در کعبه واقع است، رکن عراقی و در سوی دیگر حجر اسماعیل، رکن شامی و پس از آن، رکن یمانی قرار دارد؛ به عبارت دیگر، در دو سوی حجر اسماعیل، رکن شامی و عراقی است و در دو رکن مقابل آن، رکن یمانی و رکن حجر الاسود قرار گرفته است.

حجت الاسلام و المسلمین رسول جعفریان

ترجمه

از میان این چهار رکن، فضیلت رکن یمانی و رکن اسود از دو رکن دیگر بیشتر است. روایات زیادی از شیعه و سنی درباره فضیلت و اهمیت این رکن نقل شده است. در روایتی از امام باقر (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) دو رکن یمانی و اسود را استلام می کرد و آنها را می بوسید و صورتش را بر آنها می نهاد. در روایتی دیگر از امام صادق (ع) آمده که رکن یمانی دری از درهای بهشت است و از روز گشوده شدنش، بسته نشده است. همچنین، رکن یمانی از موارد استجاب دعا ذکر شده است.

حجر الاسود

حجر الاسود یا سنگ سیاه، جزئی بسیار مقدس از مسجد الحرام است که در کنار کعبه قرار گرفته. از زمان بنای کعبه، حجر الاسود در کنار آن قرار داشته و پیش از اسلام و پس از آن، مورد اعتنای کامل بوده و به لحاظ همین تقدس است که رسول خدا -ص- آن را نگاه داشت و دیگر سنگهایی را که به شکل بت ساخته شده بود، به دور ریخت. حجر الاسود، در جریان تخریب کعبه در اثر سیل در فاصله دوری از مسجد قرار گرفت. قریش برای نصب آن با یکدیگر به دشمنی پرداختند، اما همان گونه که گذشت -با درایت رسول خدا (ص) همه قریش در فضیلت آن سهیم شدند و عاقبت به دست آن حضرت نصب گردید. به مرور زمان، از حجم نخستین این سنگ کاسته شد و حتی اجزای آن از یکدیگر جدا گردید. آخرین بار قسمتهای مختلف آن را به یکدیگر متصل کردند و آن را در محفظه ای نقره ای قرار دادند و تنها به آن اندازه که برای بوسیدن و استلام لازم بود، جای خالی گذاشتند.

در روایات بسیاری که شیعه و سنی نقل کرده اند، حجر الاسود از سنگهای بهشتی دانسته شده که همراه آدم (ع) به زمین آمده است. همچنین، در روایتی از پیامبر (ص) حجر الاسود به منزله دست راست خداوند خوانده شده که در روی زمین قرار گرفته است و مردم با دست کشیدن روی آن و بوسیدنش، با خداوند بیعت و اطاعت خود را از او تثبیت می کنند. در نقلی از ابن عباس آمده است که اگر کسی با رسول خدا -ص- بیعت نکرد، و سپس حجر الاسود را استلام کرد، با خدا و رسول بیعت کرده است. در روایات آمده است: این سنگ در آغاز سفید بوده، که با رسیدن دست انسانهای گنه کار به آن سیاه گردیده است. در سال ۳۱۷ ه. ق. یکی از فرقه های منسوب به اسماعیلی مذهب آن که به قرامطه شهرت داشتند، حجر الاسود را از کنار کعبه برداشتند و به احسا بردند. آنان به مدت ۲۲ دو سال چهار روز کمتر - (تا سال ۳۳۹ ه. ق.) سنگ را در آنجا نگاه داشتند و سپس در عید قربان سال مزبور، آن را به جای نخست باز گرداندند. پس از آن، در طی سالهای پس از آن، حجر الاسود مکرر - به طور عمد یا غیر عمد - از جایش کنده شد و هر بار اجزای آن خرد و جدا شد. باز به هم چسبانیده شد.

حجر الاسود در حال حاضر در کنار کعبه، در ارتفاع ۱/۵ متری زمین قرار دارد. در روایات بر استلام و بوسیدن حجر الاسود سفارش بسیار شده و در نقلها آمده است که رسول الله -ص- مقید به استلام و بوسیدن آن بوده است

دستفروشان دوره گرد در مکه در دسر ساز شدند

کمیته پیگیری دوره گردها و دست فروشان در مکه مکرمه، حدود دو هزار و ۷۴۰ کیلوگرم مواد غذایی تاریخ مصرف گذشته و فاسد را طی نیمه نخست ماه ذی القعدة جاری کشف و ضبط کرد.

به گزارش پایگاه خبری مکه، همچنین این کمیته، ۳۵۰ قطعه لباس و دیگر وسایل غیر قابل استفاده را نیز کشف و ضبط کرد.

محمد هاشم الفتاوی مدیرکل بهداشت محیط زیست مکه مکرمه اعلام کرد: این اقدامات همزمان با موسم حج و ضرورت افزایش تلاشها برای حفظ سلامت و بهداشت عمومی انجام می‌شود.

وی افزود: شهرداری مکه مکرمه طرح محکمی را برای نظارت بر بازارها و مراکز فروش مواد غذایی و ارزیابی این نکته که آیا شروط بهداشتی مطلوب را رعایت می‌کنند، آماده کرده است.

وی گفت: تعداد زیادی تیم و کمیته میدانی برای نظارت بر فروشگاهها و مراکزی که فعالیت آنها به بهداشت عمومی مرتبط است و همچنین برای پیگیری پدیده دست فروشان دوره گرد در خلال موسم حج تشکیل داده است.

وی همچنین از برخورد با ۱۱ فروشگاه متخلف و ضبط بیش از ۱۸۵۰ قطعه لوازم آرایشی غیر مجاز و ۲۲۵ عدد داروی ممنوعه و مجموعه ای از کرمها و پودرها و خمیردندان فاقد مجوز خبر داد.

فتاوی همچنین اظهار داشت: اداره کل بهداشت محیط زیست مکه مکرمه چندین تیم برای مبارزه با دست فروشان دوره گرد با هدف جلوگیری از گسترش این پدیده تشکیل داده است و البته کمیته‌های دیگری هم برای پیگیری فعالیت‌های مختلف در خلال موسم حج تشکیل شده است.

انتصاب امام جمعه کرج از سوی رهبر انقلاب

رهبر معظم انقلاب طی حکمی حجت‌الاسلام سید محمد مهدی حسینی همدانی را بعنوان نماینده ولی‌فقیه در استان البرز و امام جمعه کرج منصوب کردند. در این حکم آمده است: ملاحظیت‌های علمی و دینی شما باید بتواند کانون گرم معرفت دینی و سلوک و تلاش انقلابی، در مخاطبان آن شهر و استان مهم، پدید آورد.

قاری روحانی قرآن:

قرائت‌های ماندگار قرآن محصول آشنایی قاری با علوم دینی است

محمدرضا محمدی روحانی قاری و مدرس قرآن در دانشگاه و حوزه اسما با کاروان راهیان نور توفیق تشریف به سرزمین وحی را یافته است. او در گفت و گو با زائر از نحوه انتخاب خود برای این سفر و تاثیر علوم دینی بر قرائت بهتر قرآن می‌گوید.

هنگامی که سرم را روی زانویش گذاشته بودم به یاد دارم و همین امر در علاقه من به قرائت بسیار موثر بود. **هنگام ورود به مدینه چه حسی داشتید؟**

آرزو داشتم که به واسطه قرآن به حج مشرف شوم. ما مامور قرآنیم و هر جا که نیاز باشد در خدمت قرآن هستیم. چون سفر اول من به حج است احساس خوشحالی زیادی داشتم که قرآن عامل این سفرم شده است. البته قرائت قرآن در سرزمین وحی در کنار حلاوت آن دشوارتر است چون برای شنوندگانی که به زبان قرآن تکلم می‌کنند بیشتر باید به معنا و مفاهیم برای قرائت بهتر توجه کنم. اینجا محل نزول قرآن است. **به چه سبکی بیشتر قرائت می‌کنید؟**

من بیشتر به شیوه مصطفی اسماعیل علاقه دارم اما از قاریان دیگر مانند حکیم عمران هم لذت می‌برم. استادان اولیه من هم استاد محمد هدایتی استاد ذاکریان و استاد رستمی بودند.

عموم مردم قاری قرآن روحانی کمتر دیده‌اند... در بین روحانیون چهره های قرآنی و قاری نسبت به گذشته بیشتر شده است. ممکن است به دلیل اینکه به صورت غیر ملبس تلاوت می‌کنند مستمعین متوجه روحانی بودن قاری نشوند.

از نظر شما انتخاب قاریان برای حضور در کاروان نور چگونه باید باشد؟

جدیدا به سوابق قاریان و قاریان پیشکسوت هم توجه می‌کنند که از نظر من در کنار آزمون حج اقدام خوبی است. چون کسانی هستند که ممکن است در این آزمون ها شرکت نکنند اما واقعا مستحق این سفر هستند و نباید محروم شوند. البته من خودم در آزمون حج برای قاریان شرکت کردم و پذیرفته شدم.

به عنوان یک عالم دینی آشنایی با سایر معارف قرآنی مانند تفسیر قرآن را چقدر در امر قرائت موثر می‌دانید؟

به نظر من دانستن معارف قرآنی نظیر تفسیر امکان درک بهتر مفاهیم قرآنی را به انسان می‌دهد که یک قاری از این امکان برای انتخاب درست الحان بسیار خوب می‌تواند استفاده کند. قرائت‌های ماندگار محصول آشنایی با این قبیل معارف است. اغلب قاریان بیشتر در بحث لحن و چگونه خواندن مشغولند اما اینکه مفهوم آیات و جملات و کلمات چیست تا بر اساس آن لحن انتخاب شود بسیار مهم است.

شما از چه زمانی آغاز به قرائت قرآن کردید؟
تمام قاریان از سنین بسیار پایین شروع می‌کنند. من هم از شش یا هفت سالگی آغاز کردم و با پدرم به جلسات قرآن می‌رفتم. البته زمزمه های مادرم را

محافل و مراسم انس و معرفت در مدینه منوره - حج ۱۴۳۴

ایام هفته و تاریخ	زمان برگزاری	محل برگزاری - نام مدیر و ...	سخنران	مجری	قاری	مداح
پنجشنبه ۹۲/۷/۱۱	۱۱ الی ۱۱	رویال مکارم - جوادی ۰۵۲۸۹۹۷۲۱۸	حاج آقا راشد یزدی	قربانعلی شوکاوی	شوکاوی	رمضان پور
۲۷ ذیقعدة	دعای پر فیض کمیل ابن زیاد - بین الحرمین					
جمعه ۹۲/۷/۱۲	۷ الی ۸:۳۰	هتل قصر الدخیل - بعثه مقام معظم رهبری	دعای ندبه	قربانعلی	پورزرگری	مطیعی
	۷ الی ۸:۳۰	الصابیه الیاس - عباس زاده ۰۵۳۸۹۹۷۳۵۳	دعای ندبه		رضوانی	غلامرضا زاده
۲۸ ذیقعدة	۱۵:۳۰ الی ۱۱:۳۰	الصابی بلازا - جفت کار ۰۵۳۸۹۹۷۲۰۴	راشد یزدی	قربانعلی شوکاوی	شوکاوی	رمضان پور
	۲۱:۳۰	بعثه - شب شهادت امام جواد (ع)	راشد یزدی	قربانعلی		رمضان پور

رئیس جمهوری اظهار داشت: مردم مطمئن باشند که حق فناوری هسته ای و غنی سازی در ایران به هیچ عنوان قابل گفت و گو و مذاکره نیست. دکتر حسن روحانی پس از پایان جلسه هیات دولت در جمع خبرنگاران افزود: اصول ما این است که در برابر آژانس بین المللی انرژی اتمی، درهای سایت هسته ای را بازگذاشته ایم و آنها می توانند نظارت کنند.

گفتگو با آخوند زاده؛ در رابطه با برگزاری دعای کمیل بین الحرمین

در جستجوی نشانه‌های الگویی نظم زائران ایرانی به حال و هوای پنجشنبه شب‌های زائران ایرانی در بین الحرمین می‌رسی که چگونه با نظم و وقار در میان حرم نبوی و حرم بقیع، مناجات ماندگار مولای متقیان، امیر مومنان، حضرت علی (ع) را زمزمه کرده و جان‌ها را به عطر جانبخش علوی، صفا می‌بخشند.

این نظم چگونه برقرار می‌شود؟

قبل از مراسم، امکاناتی اعم از سیستم‌های صوتی، برق اضطراری و دوربین‌های فیلمبرداری در محل برگزاری مراسم مستقر می‌شود. نظم مراسم دعای کمیل توسط خود زائران برقرار می‌شود به این ترتیب که ۱۰ نفر از هر کاروان زائران ایرانی به صورت داوطلب به بعثه معرفی می‌شوند تا در برقراری نظم مراسم کمک کنند.

ویژگی دعای کمیل در بین الحرمین چیست؟

مقامات سعودی بخصوص فرمانده پلیس مدینه از نظم و انضباط زائران ایرانی تعریف می‌کنند و اذعان دارند که این نظم را در هیچ جای دیگر ندیده‌اند که مراسم بدون هیچ دردسر و دغدغه‌ای، سر ساعت شروع و خاتمه پیدا کند. برگزاری دعای کمیل در بین الحرمین، افتخاری است که سال‌ها فقط نصیب نظام جمهوری اسلامی ایران شده است. و مسئولان عربستان هم بخاطر همین نظم و انضباطی که داریم اجازه داده‌اند این مراسم را برگزار کنیم.

و برگزاری دعای کمیل با حضور گسترده زائران ایرانی در بین الحرمین آغاز شد. از سال ۷۵ هم مسئولیت اجرایی دعای کمیل در بین الحرمین را برعهده داشته‌ام که از آن زمان تا کنون ۷۰ مراسم دعای کمیل با شکوه و عزت با حضور زائران ایرانی در بین الحرمین برگزار شده است. وزیر حج عربستان در دیدار با رئیس سازمان حج و زیارت کشورمان، به تحسین نظم زائران ایرانی و همچنین انضباط برگزاری مراسم دعای کمیل پرداخته بود.

مراسم باشکوه دعای کمیل بین الحرمین که حیرت زائران کشورهای دیگر و شهروندان سعودی را نیز در پی دارد محصول زحماتی است که از سال ۷۵ توسط بعثه مقام معظم رهبری راهبری می‌شود. گفتگوی زائر با مجید آخوندزاده مشاور نماینده ولی فقیه و دبیر ستاد مراسم را با هم می‌خوانیم.

زائر: آقای آخوندزاده؛ سابقه زمانی برگزاری دعای کمیل با حضور زائران ایرانی در بین الحرمین به چه موقع برمی‌گردد؟

سال ۶۱ که برای اولین بار به حج مشرف شدم، فضای حدفاصل مسجد النبی (ص) و قبرستان بقیع، تحت عنوان شارع اباذر نامیده می‌شد و خودرو نیز از این مسیر عبور می‌کرد. با این حال مراسم دعای کمیل با حضور زائران کشورمان در مقابل بقیع برگزار می‌شد. به تدریج که مسجدالنبی (ص) توسعه پیدا کرد، تقریباً از سال ۷۰، بین الحرمین به شکل امروزی درآمد

تذکرات مهم درباره مراسم دعای کمیل در بین الحرمین

دبیر ستاد برگزاری مراسم دعای کمیل خطاب به زائران تذکراتی را ارائه داده است که در ادامه ملاحظه خواهید نمود.

- توجیه زائرین محترم نسبت به اهمیت شرکت آنان در مراسم دعای شریف کمیل در کنار مرقد مطهر پیامبر مکرّم اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) و ائمه معصومین بقیع (صلوات الله علیهم).
- با توجه به باز بودن دربهای مسجدالنبی(ص) در هنگام برگزاری مراسم دعای کمیل و از طرفی ضرورت به نمایش گذاردن وحدت و یکپارچگی ملت مسلمان ایران اسلامی به کلیه زائرین محترم تأکید شود، در زمان برگزاری مراسم دعای کمیل فقط در محوطه برگزاری دعا حضور بهم رسانند.
- تلاش و کوشش مدیران محترم کاروان جهت حضور پر رنگ کلیه زائرین گرامی به شرکت در مراسم دعای شریف کمیل.
- توزیع به موقع شام در کاروان و انتخاب زمان مناسب جهت حرکت زائرین به صورت دسته جمعی به نحوی که حداکثر ساعت ۹ شب در محل برگزاری مراسم حضور داشته باشند.
- تذکر جدی به زائرین محترم درخصوص همراه نیابردن دوربین فیلم برداری و عکسبرداری به دلیل ممانعت پلیس سعودی و مطلع نمودن آنان از تهیه فیلم مراسم توسط «مؤسسه فرهنگی هنری مشعر» و آمادگی عرضه آن از صبح روز بعد از مراسم به زائرین متقاضی.
- اجتناب از برافراشتن پرچم، علائم و نشانه‌های کاروان در حین برگزاری مراسم و برپایی هرگونه مراسم اعم از مداحی و سخنرانی و... در محوطه برگزاری مراسم بین ساعات ۲۱ تا ۲۲/۳۰ شب جمعه و نیز خودداری از دادن هرگونه شعار در طول مسیر رفت و برگشت.
- با توجه به اینکه پلیس سعودی در ورودی‌های محل برگزاری مراسم اقدام به بازرسی می‌نماید به کلیه زائرین گرامی به ویژه خواهران تذکر داده شود غیر از زیرانداز، کتاب دعا و بطری کوچک آب وسیله دیگری را همراه خود نیابردند.
- به زائرین عزیز تذکر داده شود پلیس سعودی برای امنیت مراسم دعا در محوطه مراسم حضور دارند لذا با دیدن آنها نگرانی پیدا نکنند.
- کنترل و راهنمایی زائرین توسط مسئولین کاروانها هنگام عبور از خیابان‌ها و همکاری با پلیس سعودی.
- همکاری مدیران، روحانیون و کارکنان محترم کاروان‌ها با عوامل انتظامات بعثه جهت تعیین محل استقرار زائرین (به تفکیک خواهران و برادران) در محل برگزاری مراسم.
- به زائرین محترم تأکید شود به هنگام عزیمت به محل برگزاری مراسم کارت شناسایی خود را حتماً به همراه داشته باشند.
- در پایان مراسم زائرین محترم نسبت به نظافت محوطه اقدام و سعی کنند هیچ گونه وسایل اضافی در این مکان مقدس از خود باقی نگذارند.

پیامک

خدایا! خواستی رسیدم، چه عظمتی. فقط یک خواسته دارم، ظهور آقا امام زمان (عج) ابوالفضل گناباد ۱۹۲۷۲

سلام مرا از کنار کعبه هستی، مسجدالحرام پذیرا باشید و بیاید همانطور که در موقع طواف قلیمان به سمت سمت کعبه می باشد و با هر دور طواف خود را به این خانه نزدیک و فاصله را کم می کنیم فاصله حقیقی و معنوی قلب خود را با خدای عزوجل کم نموده به امید آن روز که دیگر فاصله ای بین آن دو نباشد. احمد علی یازدانی

به این گونه از همه عوامل کاروان حج شهادی استهبان فارس که ما را در انجام این سفر معنوی به سرزمین وحی صادقانه یاری می نمایند تقدیر و تشکر نموده و برای ایشان از درگاه خداوند متعال آرزوی توفیق و سلامتی می‌نمایم

هتل قصر العزیزه

ارتباط با زائر

اینجا، فضایی است که برای انعکاس دلنوشته‌ها، خاطرات، تجربیات و عکس‌های دیدنی زائران از سفر حج اختصاص یافته است. می‌توانید مطالب خود را از طریق پیامک و یا از طریق پست الکترونیک نشریه برای ما ارسال کنید.

مدینه - باب العوالی شارع علی بن ابیطالب (ع)
هتل قصر الدخیل

مکه - عزیزیه شمالی جنب مرکز الاتصالات السعودیه - هتل دارهادی

zaernews@gmail.com

www.hajj.ir/245 (نشریه زائر)

www.hajj.ir (پایگاه اطلاع رسانی حج)

+966 537 367 545

حرف‌ها

خسی بر دریا

و تازه شروع کرده‌ای. و گر نه می‌بینی که در مقابل چنان بی‌نهایتی چه از صفر هم کمتری. عینا خسی بر دریایی. نه؛ در دریایی از آدم. بل که ذره خاشاکی، و در هوا. بصراحت بگویم، دیدم دارم دیوانه میشوم. چنان هوس کرده بودم که سرم را به اولین ستون سیمانی بزنم و بترکانم... مگر کور باشی و "سعی" کنی. می‌دیدم "من" شرقی که در چنین مساواتی در برابر عالم غیب، خود را فراموش می‌کند و غم خود را؛ همان است که در انفراد بحدّ تمایز رسیده خود در اعتکاف، دعوی الوهیت می‌کند. عین همان زندیق میهنه‌ای یا بسطامی و دیگران. و جوکیان هند نیز. و می‌دیدم که این "من" بهمان اندازه که در اجتماع خود را "فدا می‌کند" در انفراد "فدا می‌شود". می‌دیدم "من" شرقی که در چنین مساواتی در برابر عالم غیب، خود را فراموش می‌کند و غم خود را؛ همان است که در انفراد بحدّ تمایز رسیده خود در اعتکاف، دعوی الوهیت می‌کند. عین همان زندیق میهنه‌ای یا بسطامی و دیگران. و جوکیان هند نیز. و می‌دیدم که این "من" بهمان اندازه که در اجتماع خود را "فدا می‌کند" در انفراد "فدا می‌شود".

جلال آل احمد

شعر

حج سراسر همه یادآوری از تاریخ است

حج سراسر همه یادآوری از تاریخ است
این بناپی است که بی نقص ترین تقویم است
این بناپی است که گفته است به نجاشی ها
این بناپی است که بیرون زده عشق از قیلبش
این نه از آجرو سنگ است ونه از کاهگل است
مرحله مرحله اش باوری از تاریخ است
سند محکمی از آدم و ابراهیم است
حاصلی نیست شما را ز فروپاشی ها
کرلا و نجف و شام و دمشق از قیلبش
خشت خشتش همگی حاصل اشک است ودل است

مرتضی اختری

عکس روز

عکس: علی اصغر محکی

نماز دومین گروه جانبازان در زیارت دوره

گفتم گفت

گفتم: عُجَب یعنی چه؟
گفت: خودپسندی، از خود راضی بودن، خودبینی، به خود بالیدن، بزرگ انگاشتن خود، به جهت وصفی از اوصاف نفسانی یاب به جهت راهی و فکر خود در امور یا به عمل و کرداری از خود، حالتی بسیار بد و مهلک است، و در مدرک دین اسلام از آن مذمت و منع شده است.
در روایات از امام صادق (ع) آمده است، کسی که خودپسندی بر او وارد شود، هلاک می‌شود. از امام صادق یا امام باقر (ع) آمده است: دو نفر وارد مسجد شدند یکی عابد و دیگری فاسق و چون از مسجد خارج شدند فاسق صدیق بود، و عابد فاسق؛ زیرا چون عابد داخل مسجد شد به عبادت خود می‌بالید و در این فکر بود، ولی مرد فاسق در فکر پشیمانی از گناهش بود و طلب آمرزش از خداوند متعال می‌کرد.

ایثار

زیارت دوره دومین کاروان جانبازان

دومین کاروان جانبازان، صبح چهارشنبه دهم شهریور ماه، زیارت دوره اماکن مقدس مدینه را در فضایی معنوی انجام دادند. این کاروان مشتمل بر ۱۱۹ نفر از جانبازان و همسران و همراهان آنان است.

مسجد قبا نخستین مقصد زیارت حماسه آفرینان دفاع مقدس بود. پس از اقامه نماز در نخستین مسجد اسلام، جانبازان معزز در آوردگاه عبرت تاریخ، جبال احد و مزار شهدای احد حاضر شدند و یاد شهدای این غزوه، به ویژه حضرت حمزه سیدالشهدا (ع) را گرامی داشتند.

در ادامه، مسجد ذوقلبتین، پذیرای قدم مبارک جانبازان عزیز بود. پس از اقامه نماز تحت در این مسجد، جانبازان و همراهان ایشان در محل مساجد سبعه حضور یافتند و از محل وقوع حماسه بزرگ نبرد احزاب و افتخار آفرینی مولای متقیان علی (ع) در آن غزوه تاریخی دیدن کردند.